

Podlistak „Žene, mir, bezbednost“ novembar 2011.

Podlistak No. 3

Poštovane čitateljke i čitaoci, objavljivanjem ovog feljtona želimo da donesemo boljem informisanju o dokumentima UN o bezbednosti, demilitarizaciji, većem uticaju žena na rešavanje postkonfliktnih problema, pre svega u Srbiji, ali i na zapadnom Balkanu. Nadamo se da će Podlistak čitati one i oni koji se interesuju za preispitivanje tradicionalnog koncepta nacionalne bezbednosti, reformu sektora bezbednosti, rodnu dimenziju bezbednosti, bezbednosne integracije i feminističko-antimilitaristički koncept bezbednosti. Solidarnost i uzajamna podrška su za Žene u crnom koncept i praksa ljudske bezbednosti koja se ne zasniva na moći oružja, već na širenju vrednosti pravde, feminizma, antifašizma, antimilitarizma, poštovanja ljudskih i prava, interkulturalnosti... Očekujemo vaše priloge o ovim pitanjima. Podlistak obuhvata novembar 2011. godine. Izlazi mesečno na srpskom i engleskom jeziku. U elektronskom formatu je dostupan na internet stranicama www.zeneucrnem.org

Uredništvo

Sadržaj

I Žene u crnom i Rezolucija 1325

Konferencija o braniteljima ljudskih prava	3
Iskrivljena slika u javnosti	3
Tišina o patnjama žena	4

II Demilitarizacija bezbednosti

Formirani Politički savet i Multisektorsko koordinaciono telo	6
Beogradski fašizam 2011.	7
Srpske kristalne noći	8
Minhenske pivnice	9
Vukovar – tri priče	10
Nema javnost	10
Sramna prošlost	10
Ubijanje dece	11
Nadmoć moralnog prava	14
I sudija čeka	14
Još jedna diskriminacija	15
Drugačija moć je moguća	15

III Iskustva iz sveta

Feministički odgovori na Rezoluciju 1325	16
U zamci kontradikcija	16

IV Najava događaja

20

Žene u crnom i Rezolucija 1325

Konferencija o braniteljima ljudskih prava

Iskrivljena slika u javnosti

Braniteljke i branioci ljudskih prava u Srbiji izloženi su nasilju, medijskim napadima i država mora da istraži sve pretnje i nasilje nad njima. Akcije države trebalo bi da budu javne, brze i efikasne, rečeno je na skupu o braniocima ljudskih prava 1. novembra u Beogradu. "Zaštita branitelja ljudskih prava je preduslov za poštovanje i zaštitu ljudskih prava", rekao je zamenik šefa Misije OEBS-a u Srbiji Tomas Mur (Thomas Moore) na konferenciji "Prema nacionalnoj politici o braniteljima i braniteljima ljudskih prava", koju su organizovali OEBS, UN, Komitet pravnika za ljudska prava (YUCOM) i Vlada Srbije.

Stalni koordinator UN u Srbiji Viliyam Infante (William Infante) rekao je da bi sudovi u Srbiji trebalo brže i efikasnije da rešavaju napade na branitelje/ke ljudskih prava. "Potrebno je izmeniti sliku o braniocima ljudskih prava. Njima se preti, napadaju se državne institucije koje se bave zaštitom ljudskih prava", rekao je Infante. On je dodao da je pohvalno što su usvojeni zakoni iz oblasti ljudskih prava, ali je dodao da još mnogo toga mora da se uradi. "Srbija je često na spisku slučajeva koje o kojima treba da arbitrira Sud za ljudska prava u Strazburu", rekao je on.

Direktor Beogradskog centra za ljudska prava Vojin Dimitrijević rekao je da su za kulturu u Srbiji, ali i neke druge kulture, specifični medijski napadi na branitelje/ke ljudskih prava.

"Oni su predstavljeni kao zamlate i čudaci koji brane tuđa prava, jer nemaju šta drugo da rade. Pa, kada to ne upali, onda ih napadaju zbog primanja finansijske pomoći iz inostranstva, čiji se iznosi preuveličavaju", rekao je Dimitrijević. On je dodao da pored tužbi i fizičkog šikaniranja branitelja/ki ljudskih prava postoji i pokušaj društvene izolacije i predstavljanje zaštite ljudskih prava kao nečeg nenormalnog. "Ljudska prava se pominju sa ogradama kao takozvana, pod navodnicima i tobožnja, a to je nedavno učinio i jedan ministar", rekao je on, ali nije naveo na kojeg ministra misli.

Direktor Uprave za ljudska i manjinska prava pri Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, državnu upravu i lokalnu samoupravu Nenad Đurđević rekao je da je budžet Srbije za projekte zaštite ljudskih prava mali. Nada se da će sledeće godine biti povećan. Nije napomenuo da je početkom marta ukinuto samostalno Ministarstvo za ljudska i manjinska prava. Đurđević je izvestio da je sa Ministarstvom pravde inicirano formiranje radne grupe za izradu strategije za borbu protiv diskriminacije.

Đurđević se složio da su branitelji/ke ljudskih prava u Srbiji izloženi fizičkom nasilju i medijskim napadima i da država mora da istraži sve pretnje i akte nasilja javno, brzo i efikasno.

Miloš Urošević je preneo iskustva Žena u crnom posle pada režima u oktobru 2000.

On kaže da je „bezbednost braniteljki ljudskih prava ugrožena u zemlji koja ima veliko nasleđe zločinačke prošlosti jer se zalažu za vladavinu prava koja u post konfliktnim društvima ne postoji. Zbog toga imaju brojne probleme. Optužuju se da remete ono što se naziva nacionalnim konsensu- som. Bezbednost braniteljki ljudskih prava ne sme biti unutrašnje pitanje države koja nije raskinula

sa zločinačnom prošlošću i u kojoj iste one vrednosti koje su važile tada, važe i danas. Jedna od glavnih prepreka za bezbednost braniteljki ljudskih prava jeste i odsustvo političke volje: država Srbija neće da zaštiti braniteljke ljudskih prava". Urošević je napade na braniteljke ljudskih prava podelio na fizičke, pretnje, zabrane i hapšenja.

Navešćemo samo nekoliko napada: Na skupove Žena u crnom koje su tražile odgovornost zbog ratnih zločina u Srebrenici je 2004. i 2005. bačen suzavac, ali tužilaštvo ni protiv koga nije pokrenulo krivični postupak; aktivisti/nje Žena u crnom Violeta Đikanović i Miloš Urošević napadnuti su 21. januara 2007. u Beogradu. Đikanović je povređena, jedan od trojice napadača je prepoznat u policijskoj stanici, ali nije uhapšen; uoči Parade ponosa 2010. dvojica sa čekićem za lupanje mesa upala su u prostorije Žena u crnom i povredili aktivistkinju Persu Vučić. Vikali su "Ubi, ubi pedera." Ni ovaj napad nije kažnjen. U Vlasotincu je aktivistkinji Svetlani Šarić pretio optužen za ratne zločine na Kosovu. „Policajac sa nadimkom 'Šišarka' rekao je da će me ubiti ako nastavim da se bavim ovim čime se bavim", ispričala je Šarić.

Godine 2005. nasilnik iz Zaječara je godinu dana neprestano je zvao kancelariju Žena u crnom i stan koordinatorke Žena Staše Zajović i optuživao ih za prostituciju. Tek su zahvaljujući međunarodnoj kampanji usmerenoj ka vlastima u Srbiji (vlada V. Koštunice) Amnesty International napadi su prestali, ali tužilaštvo nije reagovalo. Na pretnje Zajovićki mailom 2010. i 2011. podneta je krivična prijava protiv NN lica, ali se tužilaštvo nije oglasilo. Isto se desilo i sa prijavom protiv Facebook grupa „Žene u belom" i „Sprečimo mentalni genocid".

Od početka, Žene u crnom su se od početka svog delovanja suočavale sa svim vidovima represije. Da podsetimo: suočavaju sa brojnim zabranama (zabrana rada u izbegličkom kampu Kovilovo, maj 1995, zabrana protesta Za mir na Kosovu, 1999, zabrana ulaska u zemlju aktivistkinjama Međunarodne mreže Žena u crnom, zabrana uličnog marša 8. marta 2008. Urošević je pomenuo i privođenje aktivistkinje Žena u crnom Marije Perković 5. oktobra prilikom deložacija iz baraka na Novom Beogradu.

Urošević smatra da prisustvo brojnih pripadnika policije na akcijama Žena u crnom predstavlja aktivistkinje kao opasne. Strategija kontrole, odvajanja od ostatka stanovništva, stigmatizacija, izazivaju nebezbednost, ranjivost i iscrpljuju aktivistkinja. Braniteljke ljudskih prava nemaju direktnu pravnu zaštitu. On je poručio da će braniteljke ljudskih prava nastaviti da brane osnovna prava drugih radeći zajedno i afirmišu nedeljivost osnovnih prava i sloboda.

Tišina o patnjama žena

U Velesu, Makedonija, je 15. i 16. novembra održan seminar pod naslovom „Ženski sud - feministički pristup pravdi", u organizaciji Žena u crnom. Razgovaralo se o feminističkom pristupu pravdi, ženskim sudovima, inicijativi za organizovanje ženskog suda za prostor ex Yu i pridruživanju žena iz Makedonije inicijativi.

Krajem 2008. godine obnovljena je inicijativa za organizovanje ženskog suda za zločine protiv mira iz 2000. Inicijatorke su Biljana Kašić, Nuna Zvizdić i Staša Zajović. Tokom 2010. uz niz sastanaka, u Sarajevu je bila pripremna radionica za ženski sud na Balkanu u kojoj su učestvovalе žene

koje su radile na sudovima u Indiji, Iraku, Meksiku, Kambodži i Južnoafričkoj Republici i tribina „Ženski sud – pravda sa izlečenjem“ sa ženama iz BiH.

Inicijativu sada čine članice iz Žena u crnom Beograd, Centra za ženske studije, Beograd, Centra za žene žrtve rata, Zagreb, Centra za ženske studije, Zagreb, Žene ženama, Sarajevo, Ženska mreža Kosova, Priština, Anima, Kotor.

Seminaru u Makedoniji su prisustvovala 32 žene iz nekoliko gradova Makedonije i sedam žena sa Kosova. Osim žena iz ženskih nevladinih organizacija došle su predstavnice institucija koje se bave rodnom ravnopravnošću ili pravima žena - od radnih do romskih prava.

„Ženski sud treba da nam da alatke da osnažimo žene da progovore o svim nepravdama koje su se desile za vrijeme i poslije konflikta. Da ne ostanu zločinci nekažnjeni. Težak je proces u kojem bi žene progovorile o ličnim traumama... U 21. vijeku bi trebalo nešto promijeniti, ali teško... Treba da se ostvari ženski sud... U Makedoniji 2001. smo imale konflikt. Ali, ni jedna žena, ni Albanka, ni Makedonka nisu priznale da su bile žrtve, a nasilja je bilo. Zločinci ostaju nekažnjeni“, rekla je Savka.

Žene sa Kosova su kao najveći problem istakle nezaštićenost svjedokinja. One su prepuštene isljednicima, ženskim grupama, međunarodnim i lokalnim organizacijama za ljudska prava. „Nema zaštite svjedoka/inja ni njihove psihološke zaštite. Prije nego što se svjedokinja suočila sa počiniocem, ona i njena porodica su izložene agresiji u mjestu gdje žive“, rekla je Sevdija. I dodala „Naša moć je samo glas i ništa više“.

Na Kosovu funkcioniše specijalni sud EULEKS-a, ne zna se koja je misija sudija, sudije se mijenjaju svakih šest mjeseci, pravda je spora i nedostižna. U stvari, sud ne funkcioniše. „Sve se politizira. Situacija na sjeveru Kosova dosta utiče na sve“, ocijenila je Igo.

Zanimljivo je da su najčešći zaključci bili da treba „mijenjati mentalitet“, ali bez većeg kritičkog osvrtu na institucije sistema. Istican je značaj medija i kampanja. Zaključak jedne od učesnica glasi: „Proizvodnja zakona ne utiče na poboljšanje pravde i smanjenje nasilja nad ženama“.

Pokrenuta je ponovo tema o silovanjima u ratu i o principu „čišćenja u vlastitom dvorištu“. Još jednom se potvrdila patrijarhalna predrasuda da ne treba dijeliti bol sa drugima. Ta vaspitna poruka čini da je tišina o patnjama žena velika. Trebalo bi uvijek misliti da su žrtve najstrašnije preživjele, te da pričanje o tome, makar koliko bilo teško, nosi iscjeliteljski potencijal.

Nakon emitovanja filma „Seksualni zločini nad ženama“ nekoliko žena je bilo šokirano „količinom nasilja“. Mnoge su rekly da o tome nisu „tako“ znale i da je strašno važno da se ohrabre žene da govore o silovanjima.

Sve učesnice su podržale inicijativu o formiranju ženskog suda, a kao njegovo sjedište pominjali su Beograd, Sarajevo, Srebrenicu i Skoplje.

Ljupka Kovačević

Demilitarizacija bezbednosti

Formirani Politički savet i Multisektorsko koordinaciono telo

Kako se saznaje iz oktobarskog broja Biltena rod i bezbednost, deset meseci od usvajanja Nacionalnog akci-onog plana za sprovođenje Rezolucije 1325 u Srbiji (NAP), Vlada Srbije je 13. oktobra donela odluku o formiranju dva institucionalna tela, koja su preduslov za uvođenje rodne perspektive u sektor bezbednosti. Radi se o Političkom savetu i Multisektorskom koordinacionom telu (u daljem tekstu Savet i MKT), koja treba da politički podstaknu nastavak reformi u ovoj oblasti i koordiniraju aktivnosti institucija. Mandat oba tela traje do 2015. godine, što odgovara vremenskom roku za sprovođenje NAP-a.

Politički savet kao najviše telo daje smernice i preporuke za sprovođenje NAP Multisektorskom telu, razmatra njegove izveštaje, ocenjuje napredak i redovno izveštava Vladu i Nadzorno telo o sprovođenju NAP-a. Članovi Saveta učestvuju na konferencijama od međunarodnog značaja u vezi sa Rezolucijom 1325.

Savet ima predsednika (državni sekretar u Ministarstvu odbrane) i zamenika predsednika (pomoćnik ministra unutrašnjih poslova) i 8 članova iz sedam institucija: državni sekretari u Ministarstvu rada i socijalne politike, Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, državnu upravu i lokalnu samoupravu i Ministarstvu za Kosovo i Metohiju. Zatim, tu su pomoćnici ministra spoljnih poslova, finansija, pravde, prosvete i nauke, kao i predsednik političkog saveta Ministarstva spoljnih poslova.

U zaključku Vlade se navodi da u radu Saveta mogu učestvovati i predsednik skupštinskog Odbora za ravnopravnost polova, predsednik Odbora za bezbednost, poverenik za zaštitu ravnopravnosti, poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitnik građana. Tekstom NAP-a je predviđeno šire članstvo, nego Vladinim aktom. Naime, NAP predviđa da Politički Savet pored državnih sekretara, predsednika skupštinskih odbora čine i rukovodioci mehanizama rodne ravnopravnosti, kao i predstavnik BIA. U zaključku Vlade se navodi da Savet podnosi izveštaj o radu nadležnom odboru Vlade i Nadzornom telu svakih šest meseci, a Vladi jednom godišnje. Ne spominje se, međutim, da Savet treba da godišnje izveštaje o sprovođenju Nacionalnog akcionog plana stavi na uvid i široj javnosti.

MKT neposredno koordinira svim procesima izvršenja ciljeva i zadataka NAP-a, usaglašava mere i aktivnosti NAP-a sa politikama, strategijama i planovima koji doprinose većoj rodnoj ravnopravnosti u društvu. MKT ima zadatak da usvoji jedinstvenu listu indikatora za praćenje i merenje učinka sprovođenja NAP-a i da se angažuje na razmatranju i preduzimanju mera u skladu sa izveštajima analitičkih grupa o ostvarenom napretku i pripremanju preporuka za primenu NAP-a u Srbiji. U delokrugu MKT su i uspostavljanje saradnje sa nevladinim, domaćim i stranim organizacijama i institucijama, kao i izvršavanje zadataka koje mu dodeli Politički savet. Kao i Savet, i MKT podnosi izveštaj o sprovođenju NAP. Izveštaj se podnosi nadležnom odboru Vlade i Savetu svakih šest meseci.

S obzirom da je MKT operativno telo, za razliku od Političkog saveta, neophodno je da njegovi članovi budu stručnjaci iz svakog ministarstva i da se redovno sastaju. Ovo telo ne sprovodi i finansira aktivnosti, nego koordinira aktivnosti svih vladinih i nevladinih institucija koje su nosioci NAP-a.

Ova tela ne donose obavezujuće odluke i ne utiču neposredno na kreiranje politika u institucijama.

MKT takođe ima svog predsednika (predstavnik MUP) i zamenika predsednika (predstavnik MO) i 13 članova. NAP je predvideo da u sastav MKT uđu i predstavnici naučnih i obrazovnih institucija i predstavnici mehanizama za rodnu ravnopravnost na svim nivoima što nije slučaj u zaključku Vlade.

Još nije uspostavljeno nadzorno telo za sprovođenje NAP-a.

(Kompletan tekst odluke možete preuzeti na:

<http://www.ccmr-bg.org/Novo/4182/Preuzmite+peti+broj+biltena+%22Rod+i+bezbednost%22.shtml>)

Beogradski fašizam 2011.

Aktivistkinje i aktivisti organizacije Žene u crnom položili su cveće na spomenik ubijenim 1941. godine na Terazijama u Beogradu, a u Srebreničkoj ulici izveli akciju u spomen žrtvama genocida u Srebrenici 1995. Godine. Time su obeležili Međunarodni dan borbe protiv fašizma, 9. novembar.

Predstavnice/i Žena u crnom i novosadske Art klinike su u Srebreničkoj ulici u 13 časova prelazili drveni prag, rad Art klinike, na kome je istaknut broj od 8.372 ubijena Bošnjaka.

Prag je pozajmljen od Oktobarskog salona gde je izložen i postavljen uz baner „Odgovornost“ Žena u crnom.

Prelaziti prag znači "ostaviti neizbrisiv trag", ali i preći iz jedne teške situacije u drugu. Prag funkcioniše kao granica između svetog i profanog, mesto gde se događaju značajni preobražaji, ali i kao mesto preloma. Prelaženje praga otvara put u novi život. Čin prelaženja praga često simbolizira i prekretnicu, kada se staje uz Dobro i Istinu. Ljudi doživljavaju limeni prag i kao mesto razgraničenja dva suprotna sveta i smatraju da njegovo prelaženje vodi u novi oblik postojanja, pa odatle čovekova težnja da „pređe prag“.

Simboličkim iskazom "Prelazimo prag" Žene u crnom i njihovi prijatelji i prijateljice žele da podsete da pravo na život i dostojanstvo žrtava zavise od našeg sećanja i uvažavanja te se lako mogu izgubiti ako ne pređemo prag i prodremo van okvira sopstvene zatvorene egzistencije i preuzetih, nereflektovanih stavova koji nas sputavaju. Prelaženjem preko srebreničkog praga jednim korakom pokazujemo da smo pobjegli od statičnosti i sigurnosti ćutanja o zločinu - u dinamiku suočenja sa zločinom, te tako hrabro stupili u tešku stvarnost, kažu Žene u crnom.

Koordinatorica Žena u crnom Staša Zajović ocenila je da je ova akcija prvenstveno etičkog karaktera.

„Ovo je poziv građankama i građanima da iskažu saosećanje i solidarnost sa žrtvama genocida u Srebrenici. Dan borbe protiv fašizma nije slučajno izabran, pošto smatramo da je fašizam živ u ovoj zemlji i da je jedna od njegovih manifestacija poricanje genocida u Srebrenici“, kazala je ona.

Zajovićeva dodaje da u Srbiji ne postoji politička volja da se raskine sa zločinima u ratovima iz devedesetih godina: „Institucijama nemamo šta da poručimo, jer od njih ništa ne očekujemo. One nemaju nikakav moralni kapacitet da se izjašnjavaju o ovome, to su pokazale mnogo puta. To rade samo onda kada imaju neke trgovačke interese“, ističe Zajovićeva.

„Ovakvim akcijama želimo da proizvedemo eksplicitnu reakciju na ono što se dešavalo i pokušavamo da kreiramo drugačiju javnost – javnost odgovornosti, solidarnosti, saosećanja, brige o drugima“, rekla je Zajović.

Retki su oni koji su u centru Beograda zastali pored transparenta sa natpisom „Antifašizam je moj izbor“ koji su razvili aktivisti i aktivistkinje Žena u crnom. Crvene ruže na spomenik obešenim antifašistima u Beogradu položilo je desetak aktivistkinja i aktivista nevladine organizacije Žene u crnom. Čuvala ih je daleko brojnija policija.

„Pokrećemo pitanja gde je odgovornost, dokle je prag, kako ga preći. Začikavamo da vidimo šta će se desiti jer ovo već traje i više od dvadeset godina,“ kaže Nikola Džafo iz Art klinike.

Srpske kristalne noći

Žene u crnom su 9. novembra podsetile da Srbija i ove godine dočekuje Međunarodni dan borbe protiv fašizma i antisemitizma u atmosferi ugroženosti osnovnih antifašističkih tekovina i prava manjinskih grupa. Nasilje nad njima steklo je pravo građanstva, a na delu su nepisana pravila o nekažnjivosti počilaca. Podstrekači i širitelji mračnih ideja štite se pozivanjem na njihovo pravo da iznesu svoje političke stavove; dobijaju prostor u većini medija, ili izostaje njihova osuda; otvoreni pozivi na obračun sa pripadnicima manjina nesmetano se objavljuju na sajtovima; ispisuju se grafiti koji pozivaju na zločine.

„I pre godinu dana smo pitale zbog čega nisu zabranjene fašističke organizacije, a sada iz Ustavnog suda i Tužilaštva dobijamo odgovore po kojima su fašisti promenili nazive svojih bandi koje se ne mogu zabraniti bez novih zahteva. Ovakva obrazloženja bude zebnju i sumnju u dobre namere onih koji treba da štite bezbednost građana koji se danonoćno se bore protiv svakog pokušaja diskriminacije“, saopšteno je.

„O nekažnjivosti i društvenoj poželjnosti fašističkog delovanja svedoče i izlozi knjižara u kojima se šepure Hitlerovi „Mein Kampf“, „Protokoli sionskih mudraca“, dela srpskih klerofašista poput Nikolaja Velimirovića i Amfilohija Radovića koji je svoj četvorotomni fašistički pamflet promovisao u glavnom gradu Srbije“, upozorava se.

Toj atmosferi nasilja značajan udeo dale su obrazovne institucije u kojima se ne uči o pojavnim

obicima fašizma i njegovoj opasnosti, a antifašizam je izvrnut podsmehu. Nacionalne, pak, institucije, Srpska akademija nauka i umetnosti, Srpska pravoslavna crkva i Beogradski univerzitet duboko su kontaminirane ovakvim idejama i bremenom zločina iz minulih ratova koji su kreirale i u čijoj su realizaciji učestvovala. Pod njihovim se okriljem i opasnim uticajem danas razvijaju generacije, a državni vrh i Crkva često i podmuklo narušavaju sekularnost države.

Godinu između dva praznika antifašističke borbe u Srbiji obeležila je ogoljena demonstracija sile prema pripadnicima LGBT populacije policijskom zabranom Parade ponosa koju su podržale najjače parlamentarne stranke i nasilni kvazi intelektualci koji su u medijima dobijali neograničeni prostor. Žrtve su, kao i dosad, bili i pripadnice i pripadnici romske manjine čije deložacije bez obezbeđivanja nužnog smeštaja svedoče o svojevrsnom institucionalnom rasizmu.

Na Međunarodni dan borbe protiv fašizma i antisemitizma konstatujemo da se Srbijom zloslutno širi duh Kristalne noći iz 1938. i zahtevamo još jednom od vrha vlasti odlučne postupke kojima će se Srbija legitimisati kao mesto u kojem fašizam nije dobrodošao.

Zahtevamo hitnu zabranu fašističkih organizacija, oštro sankcionisanje govora mržnje usmerenog na pripadnike manjinskih grupa, pogotovu kada ga koriste javne ličnosti; hitni prekid svih nasilnih deložacija Roma kojima se ne obezbeđuje nužni smeštaj; doslednu primenu najstrožih zakonskih sankcija protiv nasilnika koji napadaju i povređuju pripadnice i pripadnike nacionalnih manjina i LGBT populacije; institucionalizaciju edukacije mladih o opasnostima od fašizma i njegovih javnih oblika, odnosno sprečavanje relativizacije antifašističke borbe; zaštitu braniteljki i branilaca manjina i njihovih prava, zatraženo je saopštenjem Žena u crnom 9. novembra.

Minhenske pivnice

Žene u crnom upozoravaju saopštenjem 21. novembra da nedavno predstavljanje "Programa za promene" Srpske napredne stranke nije izazvalo odgovarajuću pažnju javnosti i da su "tek malobrojni kritičari primetili da se u toj platformi vodeće opozicione stranke... mogu da sretnu i neke naizgled egzotične ideje, kao što je ideja o uvođenju državne genetičke politike. Cilj je takve politike, poručuju naprednjaci, da se smanji rađanje dece s naslednim poremećajima, redukcija pojava onkoloških, kardiovaskularnih i psihijatrijskih bolesti za koje postoje nasledne predispozicije, kao i smanjivanje broja dece sa predispozicijama za alkoholizam i gojaznost. Sve bi to, smatraju naprednjaci, dovelo do smanjivanja finansijskih izdataka u sferi zdravstva i socijalne politike, a Srbija bi se pretvorila u zdravu i vitalnu naciju", ističe se u saopštenju.

Žene u crnom konstatuju da "u javnosti prevladava ignorisanje takvih predloga, a primetno je i blago podsmehivanje naprednjačkim idejama da se u sferu reproduktivne politike uvedu principi eugeničke higijene i genetskog inženjeringa. Smatramo da je takav ignorantski stav neopravdan. Nisu li se svojedobno mnogi u Nemačkoj i u svetu podsmevali čudacima iz minhenskih pivnica, a sve je završilo gasnim komorama i istrebljenjem miliona rasno i medicinski nepoćudnih ljudskih bića? Stoga nema mesta ni prećutkivanju ni podsmevanju, posebno kada takve ideje dolaze iz redova jedne ozbiljne stranke koja koristi nagomilano nezadovoljstvo naroda i nudi se kao spasonosna alternativa za budućnost Srbije. Na fašizam treba da se upozorava dok nije kasno. A sutra će možda biti prekasno", ističe se u saopštenju.

Vukovar – tri priče

Nema javnost

„Dana 18. novembra 2011. godine navršava se dvadeset godina od pada Vukovara. Tokom agresije na Hrvatsku, JNA i paravojne formacije su opsedale grad 87 dana, granatirajući ga sa kopna, sa Dunava i iz vazduha. Ubijeno je više od 1.000 civila, ranjeno je više od 25.000 ljudi, dok je više hiljada bolesnih i ranjenih odvedeno u logore u Srbiji“, saopštile su Žene u crnom 17. novembra.

One su podsetile javnost u Srbiji i predstavnike/ce državnih institucija da „proces suočavanja sa prošlošću mora da počiva na jasno utvrđenoj odgovornosti i na ispunjavanju obaveza koje iz te odgovornosti proizilaze. Uprkos frazama, u praksi je drugačije jer je presuda MKSJ „vukovarskoj trojci“ značajno doprinela minimiziranju uloge bivše JNA u napadu na Vukovar; suđenje za ubistvo više od 200 zarobljenika i civila hrvatske nacionalnosti iz vukovarske bolnice na poljoprivrednom dobru Ovčara u Veću za ratne zločine Okružnog suda u Beogradu završeno je sramnim presudama; krivična prijava zbog logora u Srbiji tokom devedesetih godina je u Tužilaštvu za ratne zločine od maja 2008. godine, a istražni postupak još nije pokrenut“.

Zato žene u crnom traže od nadležnih državnih institucija da utvrde odgovornost vrha bivše JNA za agresiju na Hrvatsku i pokrenu sudske postupke za zločin urbicida u Vukovaru; utvrde punu istinu o nestalima otvaranjem arhiva Vojske Srbije i otkriju grobnice ljudi iz Hrvatske u Srbiji; pokrenu sudske postupke protiv osnivača logora i za ubijanje i mučenje hrvatskih civila i vojnika u logorima u Stajićevu, Begejcima, Sremskoj Mitrovici, Aleksincu, Nišu i Beogradu, uvažavaju zahtev Žena u crnom i Art klinike, koji je potpisalo više od 30 organizacija civilnog društva da se postavi spomen ploča na mestima logora u Stajićevu i Begejcima i podrže druge oblike simboličkih reparacija žrtvama i njihovim porodicama; preispitaju stavove o ratovima devedesetih godina XX veka i o odgovornosti Srbije u njima, jer istina o tim zbivanjima mora postati deo zvaničnog obrazovnog sistema i neporeciva istorijska istina u cilju promene moralnog poretka, vrednosnog sistema i kulturnih obrazaca, zaključak je poruke Žena u crnom javnosti Srbije.

Sramna prošlost

Četrdesetak aktivista/nja nevladinih organizacija Žene u crnom i Art klinike su 18. novembra, u 18:00 časova organizovali mirovnu akciju u crnini i ćutanju, na Trgu Republike u Beogradu, obeleživši 20- godišnjicu pada Vukovara i od vlasti Srbije zatražili otkrivanje istine o ratnim zločinima u tom gradu.

Nosile/i su transparente na kojima piše: „Solidarnost“, „Odgovornost“ i „Nikada nećemo zaboraviti žrtve Vukovara“. Skup je obezbeđivalo oko 30 policajaca u uniformi.

Sedam žena je polagalo sveće na sedam slova u reči „Vukovar“. Zatim su upaljene sveće.

Koordinatorica Žena u crnom Staša Zajović rekla je da je cilj skupa da se građani Srbije podsete na zločine u Vukovaru: „Iz Beograda su u Vukovar otišle hiljade muškaraca pod okriljem JNA i paravojskih formacija da bi razrušile grad i ubijale njegove žitelje. Pojedina istraživanja pokazuju da 20 odsto građana Srbije ni danas ne veruje da su u Vukovaru počinjeni zločini“.

Zajović je rekla da je "sramna prošlost Beograda" to što su kolone sa tenkovima iz Vukovara dočekivane "ovacijama": „To pokazuje da su građani bili taoci tadašnjeg režima“, rekla je Zajović i optužila vlast da se samo deklarativno zalaže za pomirenje među narodima u regionu.

Prolaznici, uglavnom mladi, prolazili su pored transparenata, grickali kokice, a jedan je pitao drugara: „Što ne stave pomen za 'Oluju'“.

Lekarka iz Hitne pomoći kaže: „Aha, to je znači sećanje na naše Srbe!“. Hipokratova učenica zasigurno rangira pacijente po nacionalnosti.

Ubijanje dece

Dana 19. novembra, sa članicama i članovima porodica žrtava, građankama i građanima Vukovara, aktivisti/nje nevladinih organizacija bile/i su u organizaciji Žena u crnom na obeležavanju godišnjice zločina. Sa ženama iz čitave Srbije bili su predstavnice/i Art klinike, Helsinškog odbora za ljudska prava i Inicijative mladih za ljudska prava. Domaćini su bile udruge žena, majki, porodica žrtava tromesečne opsade grada. U Vukovar se odlazi dan po-

sele komemoracije zakićene državnim relikvijama. Želi se da se izbegne Dan sjećanja 18. studenog pod sloganom 'Hrabri ljudi', sa desetinama tisuća „hodočasnika“, sa klapom Hrvatske ratne mornarice Sv. Juraj, sa Gabi Novak, sa tri laička predsednika i dva nadbiskupa.

„Hoćemo istinu“ piše na drvenoj tabli u Sotinu, vukovarskom predgrađu u kome je ubijen svaki deseti Hrvat, a na popisu zatočenih i nestalih još je 31 ime.

Mrtvi putuju sa nama. I oni gledaju u pod. Grobljanski lampioni na prozoru pošte. Dan je kao stvoren za smrt - turoban, moker.

Na pomenu pored ruševina zidova Kombinata Borovo koji je u jugoslovenska vremena zapošljavao 22.000 ljudi hor učenika peva o „danu kada su ih iznevjerili oni kojima su vjerovali“.

„Na Vukovar je palo dva milijuna granata. Rano su oni nama pretvarali dan u noć. U tri sata kada počnu da granatiraju – mrak, mrkli mrak. Svatko tko te je zarobio te je mogao ubiti“, kaže Danijel Rehak, preživeli. Svi građani SFRJ su odvajali da se kupe granate. I oni poginuli od granata.

Žene u crnom daruju mrtvima venac od belog cveća.

Do spomen obeležja na Ovčari stabla niisu krila odeću 261 čoveka koji su pre streljanja razodeveni i ubijani do 1 sat posle ponoći 20. novembra. Pre nego su ukrcani u traktorske prikolice u bolnici su im oteti novac i dragocenosti.

Među streljanima su dve žene, jedna u 9. mesecu trudnoće. Ubili su je sačmom, kao divljač, da dete ne bi preživelo. Beogradski mediji su optuživali njenog muža da je nizao „ogrice od dečjih prstiju“.

Vukovarsko čudo je smotra spuštenih roletni. U Borovu, naselju gde su Srbi 86,56 odsto stanovnika, toponimi su na ćirilici, a Naša stranka je ušla u izbornu kampanju za decembarske izbore plakatom sa četiri ocila sa četiri zahteva: Srpsko ime, Srbi na posao, Stanovi po istoj ceni, Srpske penzije i pokličem: Srpski je pobediti.

Spuštenim roletnama Vukovarci srpske nacionalnosti žele da se ograde od ljudi i dece koja sa svećama i cvećem prolaze Borovom do obale Dunava gde su bacani mrtvi i živi njihovi sugrađani. Posle 20 godina Žene u crnom bacaju cveće u Dunav. Cveće pluta prema Beogradu odakle je sve počelo septembra 1991.

Cveće je položeno i za 24 ubijena u Lovasu.

Neslužbeno je 2. maja 1991. počeo rat u Hrvatskoj kada je u Borovu ubijeno 12 policajaca Socijalističke Republike Hrvatske. Desetero osuđenih na 20 godina zatvora pomilovao je Zakon o općem oprost.

Vukovar je 1991. branilo 1.800 pripadnika Zbora narodne garde, među njima oko deset odsto srpske nacionalnosti. Tada je u Vukovaru živelo 36,2 odsto građana srpske nacionalnosti. Ni ove godine u vukovarskoj koloni sećanja nije bilo predstavnika hrvatskih Srba, koji, kao Srbi, uživaju vlast.

Novinar Siniša Glavašević koji je ekshumiran iz masovne grobnice na Ovčari 1997. godine je hrvatsku vlast optužio za smrt Vukovara: „...Optužujem Vas, gospodo sabornici, za trenutak iznenađenja kada su Vukovaru stigli nepobitni materijalni dokazi da Republika Hrvatska raspolaže ljudstvom i svim sredstvima potrebnim za proboj puta, te obranu Vukovara, ali ista ne želi upotrijebiti... Optužujem Vas, gospodo, za svu bol trenutka u kojem je Vukovar shvatio da između Vas, Hrvatskog sabora, Hrvatske vlade, Predsjednika Republike Hrvatske i četnika nema nikakve razlike... Optužujem vas gospodo, što ste dopustili da gladuju dok ste vi bili siti, zato što je vama bilo toplo, a njima hladno. Dok ste vi gasili žeđ pićem po vlastitom izboru u željenim količinama, njih ste osudili na jušnu žlicu vode. Osuđujem vas za sav očaj borca kada je shvatio da nema više čime napuniti svoje oružje“.

Njegov sin Siniša, rođen u Vukovaru pre 27 godina, živi u Zagrebu, kaže ovog novembra: „Činjenica da Vukovar nije vraćen oružjem izazvala je osjećaj nezadovoljstva kod mnogih. Dogodio se generacijski transfer krivnje: mali Srbi su od vrtića krivi za Ovčaru, a mali Hrvati za Jasenovac. U toj priči postoji jedan veliki problem, a to su političari. Ljudi koji se jako vole pokazati u Vukovaru svake godine oko godišnjice, govoriti velike riječi, biti plemeniti i suosjećajni za medije i svoje biračko tijelo, a nakon toga potpuno zaboraviti na Vukovar“.

Danas u Vukovaru živi oko 35.000 stanovnika, polovina predratnih i Hrvata i Srba, deca idu u posebne razrede i vrtiće, nezaposlenost je velika.

Tog istog 18. studenoga 1991. na drugom kraju Hrvatske, dogodio se još jedan zločin.

JNA pod zapovedništvom Ratka Mladića, potpomognuta paravojnicima je ušla u selo Škabrnja. Mučili su i ubili 43 civila i 15 branitelja. Do Oluje 1995. godine u Škabrnji je ubijeno 86 osoba. Mladićeva optužnica ne obuhvata Škabrnju.

Meštanka Škabrnje je novembra 1991. preživjela teror iz Srbije: "Ujutro, 18. studenoga naši ljudi su nas obavijestili da tenkovi idu na nas, pa smo gotovo napola odjeveni otišli u susjednu kuću Petra Pavičića, u njegov podrum. U podrumu nas je bilo četrdesetak, uglavnom starci, žene i djeca. S nama je bilo sedamnaestoro djece, sve ispod deset godina. Tenkovi su došli blizu te kuće. Ispred njih je išla pješadija s oznakama JNA i odmah opkolila kuću. Gazda više nije mogao izdržati, izišao je s bijelom maramom, rekavši da su unutra žene i djeca. U tom trenutku su u podrum ušli maskirani četnici i naredili da izlazimo jedno po jedno, s rukama u vis. Najprije su naredili da izlaze starci, i kako je tko izlazio, tako je bio ubijen. Zatim su izveli nas preostale iz podruma i postrojili uza zid za strijeljanje. Dotrčao je jedan njihov vojnik i rekao: 'Jesmo li rekli da djecu nećemo!'

Tamara Kaliterna

Nadmoć moralnog prava

Predstavnici Udruge pravnika „Vukovar 1991“ predali su 10. novembra tužiocu za ratne zločine Srbije Vladimiru Vukčeviću dokument koji, po njima, dokazuje ko je od visokih oficira bivše JNA komandno odgovoran za formiranje logora za državljane Hrvatske u Srbiji od 1991. Reč je o bivšem načelniku Uprave za bezbednost JNA Aleksandru Vasiljeviću, protiv koga je tužilaštvo u Osijeku podiglo optužnicu. Optužen je i komandant logora Stajićevo i Begejci u Vojvodini Miroslav Živanović. Optužnice su ustupljene srpskom Tužilaštvu. Kako navodi predstavnik Udruge Zoran Šangut na osnovu naredbe Uprave na čijem je čelu bio Vasiljević formirani su logori Begejci, Stajićevo, Sremska Mitrovica, Niš i Beograd. U tim logorima su činjeni ratni zločini! Ubistva. Silovanja. Hrvatski tužiocu su utvrdili da je u logorima za državljane Hrvatske u Srbiji ubijeno 19 ljudi, a da je jedan broj preminuo naknadno od trauma i torture. Uoči dvadesete godišnjice pada Vukovara predstavnica Žena u crnom Staša Zajović je pred zgradom Tužilaštva izjavila: „Izuzetno je važno da se prvo preispitaju zločini počinjeni u naše ime. Tek onda stičemo moralno pravo da postavimo pitanje zločina koje su počinili drugi. Nepristajanje na suočavanje sa odgovornošću za zlodela ovde je i danas jako, a u slučaju logora na tlu Srbije posebno izraženo. To se videlo i povodom inicijative za postavljanje spomen ploče na mestu logora Stajićevo, čemu su se u Zrenjaninu oštro usprotivili. Značajnije od obeležja su istrage i presude, a one ne zavise, ili ne bi smele da zavise, od bilo čijeg raspoloženja“.

I sudija čeka

Predstavnica udruženja Labris Marija Savić rekla je u Prvom osnovnom sudu u Beogradu 25. novembra da parolu „Čekamo vas“, pokreta „Obraz“ shvata kao „direktan poziv na linč i pretnju smrću“. Savićeva je na suđenju vođi „Obraza“ Mladenu Obradoviću zbog diskriminacije LGBT osoba uoči otkazane Povorka ponosa 2009. godine, rekla da su po objavljivanju datuma održavanja Povorka, po Beogradu osvanuli grafiti: „Beogradom krv će liti, gej parade neće biti“ i „Smrt pederima“. Uz grafite su bili grb pokreta „Obraz“, potpisi nekih navijačkih grupa i „Pokreta 1389“.

„Grafiti koje je potpisao 'Obraz' su najviše zastrašivali jer su sadržali parolu Čekamo vas“, rekla je Savićeva ukazavši da je pisanje grafita bilo organizovano jer je Beograd preko noći išaran. Savićeva je navela i da je Obradović u medijima uoči „Povorka ponosa“ 2009. koristio govor mrženje i pretio LGBT populaciji.

„Najteže mi je palo kada je rekao da 'oni (LGBT populacija) vrlo dobro znaju šta će im se desiti, jer ovakva izjava asocira na 2001. godinu kada je pokušano održavanje Parade“, rekla je Savić.

„Skoro sve izjave Obradovića sadrže uvrede jer se Povorka ponosa naziva 'satanskom manifestacijom', a organizatori 'nakazama'“, rekla je.

Nastavak suđenja je zakazan za 3. februar 2012. godine. Parada nije održana ove jeseni jer vlasti to nisu dozvolile pozivajući se na bezbednost.

Postupak protiv Obradovića je počeo oktobra 2009. godine. Prema standardima pravičnog suđenja, ovakav postupak se može okončati za šest meseci.

Još jedna diskriminacija

Uz sedam nevladinih organizacija kojima se priključila Koalicija protiv diskriminacije, Žene u crnom su 17. novembra potpisale saopštenje povodom priprema za iseljenje neformalnog romskog naselja u beogradskoj Ulici dr Ivana Ribara.

Stanovnici naselja u kom većinom žive raseljeni sa Kosova su, na Međunarodni dan tolerancije, primili rešenja Odeljenja za inspeksijske poslove opštine Novi Beograd kojima im je naloženo da u roku od jednog dana poruše objekte u kojima su godinama živeli. „U naselju stanuju 33 porodice za koje je pristup osnovnim ljudskim pravima nedostižan. U rešavanje problema povodom izgradnje poslovno-stambenog objekta uključio se zaštitnik građana i inicirao sastanak na kome je dogovoreno formiranje radne grupe koja će tražiti rešenje za stanovnike naselja. Dogovor je predviđao potpuno poštovanje međunarodnih standarda u oblasti prava na stanovanje. Preuzeti međunarodni standardi jasno zabranjuju sprovođenje prinudnih iseljenja po lošem vremenu, kao i onih koja će rezultirati beskućništvom“, saopšteno je.

U saopštenju se naglašava da je većina stanovnika ovog naselja suočena sa višestrukom diskriminacijom u društvu, pa postupci državnih organa moraju biti usklađeni sa onim što predviđaju Ustav i drugi propisi i pozivaju nadležne da se vrate dijalogu kako bi se pronašlo rešenje za adekvatan alternativni smeštaj i poštovanje dostojanstva stanovnika naselja.

Drugačija moć je moguća

Na konferenciji u Somboru 1. novembra u organizaciji NVO „Ženske alternative“ iz Sombora predstavnice državnih institucija, međunarodnih organizacija (OSCE) i švedske fondacije Kvinna till kvinna (Kvinna till kvinna) – govorile su o temi „Žene, mir, bezbednost i Rezolucija UN 1325“.

Staša Zajović je govorila u ime Žena u crnom o militarističko–nacionalističkom konceptu bezbednosti u Srbiji, o raskoraku između normativnog i faktičkog, o sve većem siromašenju stanovništva i rapidnom gubitku ljudske bezbednosti naspram političke elite koja troši ogromna bezbednosna sredstva za svoje partijske interese. Pri tom ona važne integracione EU procese obesmišljava i instrumentalizuje, čime namerno odvraća Srbiju od promena, smatra Zajović.

Feministički odgovori na Rezoluciju 1325

U zamci kontradikcija

Autorka Sintija Kokburn

Rezolucija 1325 od 31. oktobra 2000 je „naša“ tekovina, projekt i uspeh. Što snažnije insistiramo na njenoj primeni, sve više uočavamo njena ograničenja i shvatamo da se može upotrebiti onako kako ne želimo. Besne smo jer pokazuje kako patrijarhalne i militarističke institucije manipulišu dobrim feminističkim delima.

Kažem da je Rezolucija 1325 „naša“ tekovina jer je to možda jedina rezolucija Saveta bezbednosti koju su pripremale, formulisale i preformulisale i za nju lobirale gotovo sve organizacije civilnog društva. To je prva rezolucija u kojoj su gotovo svi akteri žene. O tome sam već pisala.[i]

Prvi puta od osnivanja UN, Savet bezbednosti je posvetio čitavu sednicu raspravi o pitanjima žena. [ii] zahvaljujući hrabrosti i upornosti žena iz različitih država i brojnim međunarodnim NVO, među kojima je najvažnija Međunarodna liga žena za mir i slobodu (WILPF). Feministkinja Felistiti Hil (Felicity Hill) iz njujorške filijale WILPF-a je duboko razočarana i besna kako se ostvaruje Rezolucija 1325.[iii]

Rezolucija je kratka i razumljiva.[iv]

Mirovne inicijative i mirovne operacije shodno Rezoluciji 1325 angažovale su mnogo žena i ženskih organizacija.[v] One su prljale ruke pregovarajući ne samo sa vojnicima, nego i sa vlastima koje svoju vojsku ne smatraju borbenom vojskom, kao Holandija.[vi]

U „Ne NATO“ pokretu postoji snažna, suzdržana i pažljivo dozirana kritika Alijanse koja je ambiciozna, ekspanzionistička i ratoborna ratna mašina, a primarno služi ekonomskim i strateškim interesima najmoćnije članice.[vii]

Na sajtu NATO-a ima 47 dokumenata čija je tema Rezolucija 1325.[viii] NATO čak slavi Međunarodni dan žena. Generalni sekretar NATO-a Anders Fog Rasmusen (Anders Fogh Rasmussen) pitao je 8. marta 2010. 'Da li će svet u kome žene imaju ista prava kao i muškarci biti sigurniji i stabilniji? Trajni mir u nestabilnim područjima zavisi od odgovora na ovo'.[ix]

NATO je tek 2007. pokrenuo akciju 'Žene, mir i bezbednost' (WPS), kao zajedničku inicijativu 28 NATO članica i 22 članice 'Partnerstva za mir' (PZM).[x] U leto 2008. Savet NATO-a je zadužio Stratešku komandu NATO-a da sačini smernice za primenu Rezolucije 1325. Sve članice i 'partneri' NATO-a trebalo je da usvoje nacionalne akcione planove o Rezoluciji. NATO smatra politiku Rezolucije 1325 o WPS delom svog korporativnog identiteta. Ona treba da bude uključena u 'sve aspekte operacija NATO-a' (moja opaska).[xi]

Na Lisabonskom samitu NATO-a u akcije koje se tiču Rezolucije 1325 uključene su 'Kontakt države', one koje učestvuju u Mediteranskom dijalogu i Istanbulske inicijative za saradnju.[xiii]

Za primenu rodni odredbi iz Rezolucije zadužen je važan Komitet za politiku i partnerstvo

NATO-a. Angažovan je i Komitet za političke operacije, koji WPS uključuje u NATO misije i operacije. NATO komitet o ženama u oružanim snagama je u leto 2009. preimenovan u Komitet o rodnim perspektivama. Pri Međunarodnom vojnom štabu dobio je svoj ured. NATO ozbiljno uvodi svest o WPS u svoje strukture i aktivnosti. U januaru 2010. NATO se priključio proslavi 10. godišnjice usvajanja Rezolucije, a generalni sekretar Anders Fog Rasmussen je u Evropskoj komisiji govorio o 'Snaženju žena u miru i bezbednosti'. [xv] Govorio je o nastavku 'viktimizacije žena u konfliktnim situacijama i marginalizaciji žena u izgradnji mira'. Rekao je da to snažno utiče na globalnu bezbednost'. [xvi]

Kad je reč o Rezoluciji 1325 treba obratiti pažnju na dve oblasti NATO aktivnosti. Prva je pitanje žena vojnika u državama pod komandom NATO-a. NATO želi da poveća učešće žena u vojsci. Generalni sekretar je rekao da broj žena u vojskama članica NATO varira od 3% do 18% , naglašavajući pritom 'vojničku tradiciju'. Druga oblast su 'operacije' NATO-a. Najzanimljivija je ona u Avganistanu.

Dr Stefani Babst (Stefanie Babst), pomoćnica generalnog sekretara NATO-a je nedelju dana pre samita u Lisabonu saopštila da je 'u Avganistanu primenjena, a ne samo formalno prihvaćena Rezolucija 1325'. [xvii]

NATO u Avganistanu pre operacija podučava vojnike i civile da budu rodno osetljivi, pokušava da razgovara sa ženama... Babst piše: 'To je Rezolucija 1325 na delu, tamo gde je najpotrebnija'. [xviii]

Kontradikcije inherentne Rezoluciji 1325

Srećne smo što NATO osoblje pod uticajem Rezolucije 1325, poštuje žene i ne otežava im život. Kada Avganistanke pretresaju na kontrolnim punktovima poželjnije je da ih pretresaju žene, a ne muškarci. Međutim, postoje najmanje četiri kontradikcije koje uznemiravaju feminističke antimilitaristkinje, a ne samo nas u pokretu Ne NATO-u.

Rezolucija 1325 ne traži više žena u vojsci, već veću 'ulogu i doprinos žena među vojnim posmatračima, civilnom policijom, onima koji se bave ljudskim pravima i humanitarnim aktivnostima'. Povećavajući udeo žena u vojsci, NATO ne primenjuje 1325. Feminizacija vojništva je za mene deo napora NATO-a da modernizuje i profesionalizuje doprinose pojedinačnih armija. Prihvatio je „rodnu jednakost“ koju su ubacile u igru feministkinje zbog svojih ciljeva. Feministkinje moraju da naglase da je jednakost stvar pravde i da u pravednom i inkluzivnom društvu žene ne treba isključiti iz onoga što žele da rade obzirom na rod. Međutim, istovremeno moramo kritikovati i raskidati sve odnose moći koji deformišu i uništavaju pravičnost pri zapošljavanju, kvalitete ljudskog života i međusobnih odnosa, pa i vojnih.

Sledeća je kontradikcija: NATO je militaristička organizacija. Iako je namera Rezolucije 1325 antimilitaristička, njena terminologija i odredbe su prihvatljive militarizmu. Godine 2000. dok se mastilo na Rezoluciji još nije osušilo, mnoge feministkinje koje su se angažovale oko Rezolucije su samokritički izrazile nezadovoljstvo što u Rezoluciju nisu jasnije uključeni stavovi o okončanju militarizma, militarizacije i rata. Zdrav razum, ali i ljudi bliski sistemu UN su ih obavestili da Savet bezbednosti ne može prihvatiti oštru žensku kritiku militarizma, militarizacije i ratnu politiku nekih članica Saveta bezbednosti. Zato su same sebe cenzurisale. U isto vreme, prema Povelji UN, prvi zadatak UN je da održi međunarodni mir i bezbednost. [xix]

Treća kontradikcija su različite interpretacije 'bezbednosti'. [xxii]

Spremno smo prihvatile kritiku vojnog koncepta bezbednosti onih koji su pisali i govorili o 'humanoj bezbednosti'. [xxiii] Konceptom 'bezbednosti žena', 'ljudsku bezbednost' smo rodno specificirali. [xxiv] Feministkinje su tako i protumačile naslov Rezolucije „Žene, mir i bezbednost“. NATO sada manipuliše 'bezbednošću' koju interpretira kao militarizaciju društva i spremnost za ratovanje.

Četvrto i konačno – neke koje su se angažovale da se donese Rezolucija 1325 samokitične su jer nisu jasno kritikovale povezanost muškaraca, maskuliniteta i patrijarhata sa militarizmom, militarizacijom i ratom. Rezolucija ne govori da živimo u rodnom poretku kojim dominiraju muškarci, suprematiji muškaraca u političkim i vojnim sistemima, uzajamnosti militarističkih i hegemonističkih muških vrednosti i brojčanoj prevazi nasilnika u nasilju nad ženama i muškarcima, i u miru i u ratu. Moramo priznati da su rodni odnosi moći predispozicija, uzročni faktor militarizacije i rata. [xxvi]

Pitanja

1: Da li se Rezolucija 'postvarila', čak 'deifikovala'? Kao da pre Rezolucije nije ništa rečeno o ženama, miru i bezbednosti. Međunarodna liga žena za mir o tome govori od 1915. a feministički antimilitarizam je još početkom 1980-ih prevazišao odnos žena i muškaraca prema ratu. [xxviii]

2: Rezolucija 1325 se svela na zaštitu žena, žrtava rata i podsetnik da se žene koriste kao predstavnice mira.

3: Moramo li aktivnije sprečavati da vojske koriste feministička agendu da bi regrutovale više žena pozivajući se na Rezoluciju 1325?

4: Moramo li intenzivnije nastojati na onome što Rezolucija 1325 ne pominje – da se posle rata redistriburiraju moć, bogatstvo, vlasništvo nad zemljom, ekonomske mogućnosti, manjinska prava etc. (što sve tangira žene) i smanjiti suprematiju muškaraca, te razoružavajući ratnike, slabiti maskulinitet?

5: Treba li da nas zabrine da se u primeni Rezolucije 1325 uglavnom 'orodnjava mekano', loše shvaćeno ili se ide lakšim putem pa su u institucijama često nestručne, neobrazovane žene i muškarci, internsi ili ljudi sa drugim zaduženjima angažovani kao praktičari, konsultanti ili savetnici. „Orodnjavanje“ tako postaje ne-feminističko, nije transformisano i tehnički je nesavršeno.

6: Da li smo od početka grešile kada smo imale toliko poverenja u UN, a naročito u gotovo sasvim „muški“ sastav Saveta bezbednosti? Uvek kada citiramo Rezoluciju 1325 mi smo navijačice institucije koja to nije zavredela. Njena sve veća bliskost sa NATO je dokaz da UN nisu mehanizam onakvog mira i bezbednosti kakvim ih definišu žene i drugi antimilitaristički aktivisti kao one/i u Ne NATO-u. Da li je gubitak vremene ulaganje energije u UN? Sa druge strane, možemo li to zanemariti?

7: Kao feministkinje, antimilitaristkinje moramo li nastupati energičnije i glasnije kada pitamo kakva je uloga roda u odnosima moći u militarizmu, militarizaciji, spoljnoj i vojnoj politici i ratovanju i kako institucije kao što je NATO funkcionišu? Da li ćemo prihvatiti političke odgovornosti koje nameće 'učesće' u 'Žene, mir i bezbednost'? Ako je odgovor da – kada i gde?

[i] Peto poglavlje moje knjige *From Where We Stand: War, Women's Activism and Feminist Analysis*. Zed Books, 2007.

[ii] Cohn, Carol et al, 'Women, peace and security', *International Feminist Journal of Politics*, Vol.6 (1). 2004.

[iii] Iz lične prepiske.

[iv] Tekst Rezolucije 1325 na <<http://www.un.org/Docs/scres/2000/sc2000.htm>>. Pogledati i 'Security Council Resolution 1325 Annotated and Explained' na <www.womenwarpeace.org/toolbox/annot1325.htm>, januar 2006.

[v] <www.peacewomen.org>.

[vi] Dudink, Stefan 'The unheroic men of a moral nation: masculinity and nation in modern Dutch history' in Cockburn, C i Dubravka Zarkov, The Postwar Moment: Militaries, Masculinities and International Peacekeeping. Lawrence and Wishart, 2002.

[vii] <<http://www.no-to-nato.org>>.,.

[viii] <<http://www.nato.int>> od aprila 2011.

[ix] 'Women's Rights: A Matter of Peace and Stability', govor Andersa Foga Rasmusena, mart 2010. <http://www.nato.int/cps/en/natolive/news_61802.htm> 7.4.11.

[x] 'Comprehensive report on the NATO/EAPC policy on the implementation of UNSCR 1325 on women, peace and security and related resolutions'. Novembar 2010. http://www.nato.int/cps/en/natolive/official_texts_68578.htm?selectedLocale=en 7.4.11

[xi] Kao fusnota 7.

[xiii] NATO i ostale vladine i međunarodne institucije su obavezne da vode računa o rezolucijama Saveta bezbednosti UN broj 1820, 1888 i 1889.

[xiv] Posebno su imenovane UN, EU, OEBS, OECD i Međunarodni komitet Crvenog krsta.

[xv] 27. januar 2010. <http://www.nato.int/cps/en/natolive/opinions_61040.htm>accessed 7.4.11.

[xvi] Kao fusnota 12.

[xvii] 'Role and experience of international organisations in implementation of UNSCR 1325 in Afghanistan', beleške dr Stefanie Babst, pomoćnice generalnog sekretara NATO-a na konferenciji u Talinu, Estonija, 11. novembra 2010. http://www.nato.int/cps/en/natolive/opinions_68078.htm?selectedLocale=en>accessed 7.4.11

[xviii] Kao fusnota 14.

[xix] <<http://www.un.org/Docs/sc/unsclbackground.html>>

[xxii] Cockburn, Cynthia (izlazi iz štampe 2012.) Antimilitarism: Political and Gender Dynamics of Peace Movements, Palgrave Macmillan

[xxiii] Human Security Centre 'What is Human Security.' <<http://www.humansecurityreport.info/index.php>>

[xxiv] Videti na primer Hamber, B. I ostali 'Discourses in transition: re-imagining women's security', International Relations, Vol.20 (4) 2006. Pp.487-502.

[xxvi] Cockburn, C., 'Gender as causal in militarization and war: a feminist standpoint', International Feminist Journal of Politics, Vol.12, No.2. May 2010. Pp.139-157.

[xxviii] Videti Feminism and Nonviolence Study Group (1983) Piecing It Together: Feminism and Nonviolence. Objavljeno u saradnji sa 'War Resisters' International, London.

Tekst prenosimo uz manja skraćjenja. Članak u celini možete pročitati na

http://www.wloe.org/fileadmin/Files-EN/PDF/no_to_nato/women_nato_2011/NATO1325.pdf

O autorki

Sintija Kokburn (Cynthia Cockburn) je feministička istraživačica i spisateljica, aktivna u međunarodnoj mreži Žene u crnom protiv rata i Međunarodnoj ligi žena za mir i slobodu. Gostujuća je profesorka sociologije na Londonskom univerzitetu i počasni profesor u Centru za proučavanje žena i roda na univerzitetu u Varviku. Dogodine objavljuje knjigu „Antimilitarizam: politička i rodna dinamika mirovnih pokreta“.

V Najava događaja

Do 10. decembra traje akcija "16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama" koja je počela u Beogradu 25. novembra na Trgu Republike performansom "Umorne!" o psihološkom nasilju nad ženama Dah teatra. Kampanja će se organizovati i u drugim gradovima Srbije. Organizatorke kampanje su Autonomni ženski centar, Rekonstrukcija Ženski fond, Umetničko aktivistička grupa ACT Women i Mreža Žene protiv nasilja. Zatražiće i dopunu Krivičnog zakonika uvođenjem krivičnog dela "proganjanje". Organizatorke će tokom "16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama" podeliti oko 50.000 letaka i distribuirati ih sa gotovo sto nevladinih organizacija i institucija u više od 50 gradova u Srbiji.

Više o kampanji na: www.rwfund.org, www.womenngo.org.rs i www.zeneprotivnasilja.net

Izložba „Nacistički teror nad homoseksualcima od 1933. do 1945“ se otvara u Muzeju Grada Beograda 2. decembra. Izložbu koja traje do 23. decembra organizuju udruženja ARTEQ iz Beograda i Queer Zagreb. Program obuhvata i tribinu o biopolitici, nacizmu i strategijama kontrole, promocije knjiga i časopisa, video-instalacije i filmske projekcije. Izložba se sastoji od 150 fotografija, tekstova i dokumenata koji prikazuju opštu i lične istorije oko 100.000 osoba uhapšenih zbog homoseksualne orijentacije, pre i za vreme Drugog svetskog rata. Cilj izložbe je da podigne svest o stradanju i patnji homoseksualaca pod nacističkim režimom, da omogući sučeljavanje sa stereotipima o LGBT osobama u srpskom društvu, promoviše toleranciju prema manjinama i podstakne društvene činioce da se uključe u dijalog o promociji antifašističke ideologije i ukidanju predrasuda prema osobama drugačije seksualne orijentacije. Izložba je realizovana je u saradnji sa muzejima holokausta u Vašingtonu i Berlinu.

Impresum

Podlistak "Žene, mir, bezbednost" uređuje redakcijski kolegijum.

Uredila

Tamara Kaliterna

Prelom i ilustracije

Marija Vidić

Izdavač: Žene u crnom

Beograd, Jug Bogdanova 18

Tel/fax 011/2623225

email: zeneucrn@gmail.com

web: www.zeneucrn.org

Podlistak "Žene, mir, bezbednost" je realizovan uz podršku

